

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 120 Lei
Pe jumătate 60 Lei
In America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Alba-Iulia
Director: ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 4 Lei
a doua și a treia oră 2 Lei.

Pe pământ pace...

Gânduri și amintiri la sărbătoarea nașterii Mântuitorului.

De Dr. Iuliu Florian

canonic, fost preot-maior în război.

Noapte lină, noapte sfântă, care ai rourat de sus din ceriuri atâta pace pe pământ și atâta dragoste peste vetrele noastre, — slavă ție!

De abia s'ascunde soarele după muciua dealului în seara de Crăciun, și se și aude poarta scârțâind și câinii latră ca la strein, iar pe la ferești se ivesc copilandrii cu căciuli trase bine pe urechi, cu traiste învrastate date la o parte și cu măciuci mai mari decât ei, se învârtesc și se codesc, — la urmă întrebă: „Colindăm jupâne gazdă?” Știu ei bine, că prea s'au grăbit cu colinda, dar dacă au pornit-o odată, merge într'una și porțile se isbesc mereu, iar câinii latră mai mult în noaptea aceasta de Crăciun decât latră anul întreg.

Gazda căsii, după ce și-a isprăvit lucrul pe afară și și-a adăpat vitele, se așează cu odihnă lângă vatră, iar stăpâna așează și ea colăceii în covată și-și face socoata, că oare putea-va mulțumi pe toți colindătorii din noaptea aceasta. Copiii cei mai mici stau grămadă lângă foc cu ochii mari cătră fe-reastă, iar cei mai mari sunt duși prin sat, ca toată lumea, la colindat.

Așa e seara de Crăciun și așa e noaptea întregă. Satul întreg răsună de cântece și de colinzi cu Viflaim și cu Irozi, precum e obiceiul și precum au apucat din bătrâni.

Colo cătră miezul nopții se adună apoi vecinii mai la unul mai la altul și încep cu fel și fel de povești și pun țara la cale.

Încep cu amintirile din război și acestea apoi nu se mai gată, căci nu a fost casă românească, dela care să nu fi fost duși toți bărbații sănătoși pe front, căci așa era porunca, că acolo-i locul

românului, — pe front, — ziceau dușmanii noștri.

Pare-că vă văd adunați fraților în seara aceasta și pare-că mă amestec și eu în poveștile voastre, ca acum zece ani pe frontul rusesc, căci martor am fost suferințelor voastre, aproape pe toate fronturile și știu ce ați suferit în serile



de Crăciun, când trebuia să petreceți seara de Crăciun pitulați prin șanturi și ascunși în văgăunile pământului și vă cugetați cu inima sfâșiată de durere la căsuța voastră, unde colindele atât de plăcute odinioară s'au fost schimbat în cântece de jale, în cântece de prohod și de înmormântare.

Zece ani încheiați au trecut chiar astăvară, de când s'a năruit prăpădul acela de potop asupra Europei întregi și de cum ați plecat la datorie ați tot întreat cu nedumerire: „Oare se gată bătaia asta pe Crăciun, părinte?” — „Știe bunul Dumnezeu”, vă răspundea preoții, căci altceva ce să fi răspuns. Și a trecut Crăciunul cel dintâiu și a trecut

și al doilea și al treilea și a trecut și al patrulea și de casă nici pomană. Din-poirivă veniau oameni cu capul cărunt și se întâlnea tata cu feciorul la gardul de sârmă și luptau umăr la umăr, bărbătește. Părea că și-a luat Dumnezeu mila sa dela noi, părea că se ascunde și dela rugăciunile și suspinele orfanilor nevinovați, atât de mare era păcatul ce trebuia ispășit cu atâta jertfă de om. Imi aduc aminte de un fecior, care mi-a zis pe frontul italian: „Părinte, dacă-mi ajută Dumnezeu să scap sănătos, fac o biserică în satul meu, eu din puterea mea, că avem de unde, mulțam Tatălui!! Așa

grăește omul în fața morții fulgerătoare, căci ce ai mai scump pe lume decât viața?

În sfârșit a dat Dumnezeu minte oamenilor și s'a pus pace și ați venit acasă.

Pace, — cuvânt dumnezeesc! Numai acum, în seara aceasta de Crăciun te știu prețui cum se cuvine. Cum să te legăm de pământ, ca să nu ne mai părăsești niciodată?

Spuneau înțelepții din vechime, că dacă vrei să ai pace în țară, trebuie să fii pururea gata de război. Și așa și este. De nu am fi pururea cu pușca la picior, ne-ar sări în grumaz muscanul de peste Nistru și unгурul din dreapta, ne-ar sări în coaste și bulgarul dela Dunăre. Așa e

în lumea vrăjmașă de azi, numai cu arme și cu tunuri mai poți face rânduială pe pământ.

Dar altcum împacă popoarele Împăratul păcii. El își sădește pacea Lui în inimile oamenilor, căci știe că dela inimă izvoarește și binele și răul. Câtă vreme țin popoarele la legile Lui, pace stăpânește pe pământ.

Dacă vrem dar, ca pacea aceasta scumpă să nu ne părăsească niciodată, să zidim și să refacem biserica inimii noastre, ca să fie lăcaș stătornic al Împăratului, care se naște azi, căci *în pacea inimii zace pacea lumii.*



Grăunte sufletești.

Cine sunt bolșevicii.

Ei au fost socialiști, iată însă pentru ce se numesc bolșevici. Socialiștii din Rusia au început să se înmulțească tot mai mult. În 1903 ei erau așa de mulți încât își aveau partidul lor propriu. Cum însă partidul lor nu era recunoscut în Rusia, s'au hotărât să-și țină adunarea în țara tuturor libertăților, care este Elveția. În luna lui August a anului 1903 se și adună mai mulți împuterniciți de ai partidului social-democrat în Elveția, unde ei aveau să hotărască, dacă partidul trebuie condus de un comitet, care să aibă toată puterea, sau dacă acel comitet trebuie să-și supună hotărârile sale aprobării adunării generale. După multe frământări s'a cerut votarea. Cei mai mulți au fost de părerea, ca comitetul acela să aibă puteri suverane, adică puteri fără răspundere, și ca nime să nu-i poată porunci. Iară fiindcă mulți înseamnă pe rusește *bolșeviki*, iară puțini *menșeviki*, cei mai mulți adică bolșevici au rămas biruitori și partidul lor s'a numit partidul bolșevicilor. În fruntea acestui partid a fost ales Lenin, care a fost scos afară din Rusia și a trăit de atunci în Elveția.

Când la 1917 germanii au băgat de seamă că războiul e pentru ei ca și pierdut, s'au tot gândit, cum să poată ei slăbi pe dușmanii lor? Și atunci le-a venit gândul să aducă din Elveția acasă pe Lenin și pe Trozki, cei doi conducători ai socialiștilor ruși numiți bolșevici, pentru că bine știau că aceștia sunt în stare să aducă Rusia la sapă de lemn îndatăce își vor putea propovădui învățăturile lor.

Și germanii de fapt au calculat bine, pentru că

Îndatăce au venit Lenin și Trozki acasă, s'a început revoluția rusească,

despre care bine știm, ce urmări grozave a avut. La 7 Noembrie 1917 Lenin și Trozki răstoarnă pe Kerenski, care, în fruntea partidului social-democrat, luase puterea din mâna țarului, și ajung ei la putere. De atunci și până astăzi partidul socialiștilor bolșevici tericește, așa precum bine știm și noi, nefericita de Rusia și Dumnezeu știe când se va putea scăpa de ei poporul rusec.

Și acuma, după ce știm cine sunt socialiștii și bolșevicii, să le luăm învățăturile pe rând și să vedem, bune sunt ori ba; iar întrucât s'ar dovedi a nu fi bune, prin ce mijloace ne putem scăpa de ele și cum s'ar putea mântui lumea de primejdia bolșevismului.

Ce spun bolșevicii.

După părerea lor numai singură munca omenească este aceea care produce ceva, și care aduce toloase omenimei. Munca însă o fac muncitorii cu mâna, așadară numai ei au drept de a trăi în țară.

Dacă ne gândim mai cu deamănuntul asupra acestei păreri, vedem că nu e tocmai bună

Zadarnic lucră adecă, dacă n-ai unde lucra,

adecă dacă n-ai pământ, pădure, baie de aur, de fier, de cărbune, de piatră și celelalte. Așadară nu numai munca ci înainte de toate natura cu marile ei bogății este care aduce cele mai mari foloase omenimei. Și nici atâta nu e destul. Înzădar ai pământ, pădure și tot felul de băi, dacă n-ai bani și bogăție cu ce să le lucră. Cât pământ rămâne la noi nefolosit din pricina că proprietarii n-au vite și pluguri și sămânțe? Și câte păduri rămân netăiate, fie că nu sunt bani, că nu sunt în apropiere drumuri de fier, sau râuri pe cari să se aducă lemnele la vale? Și, iarăș câte băisăguri nu sunt în România-Mare, cari stau nelucrate și pustii, numai din pricina că proprietarul n-are bani destui, cu cari să lucreze?

Ce folos de brațele muncitoare, dacă nu sunt bani?

Ia să luăm o singură pildă. 200 de femei harnice nu sunt în stare să țese atâta pânză câtă țese într-o singură zi o fabrică de țesut, și pânza de fabrică este cu toate acestea mult mai ieftină. Iată așadară că nu numai munca, ci natura și banul sunt de mare folos pentru omenime.

Spun mai departe bolșevicii, că oricare muncă este deopotrivă de prețioasă.

La asta și cel mai neînvățat țaran va răspunde, că nu-i adevărat. Mă-ar plăcea să văd, care gazdă plătește pe o formă pe toți servitorii săi. Oare unul, care pricepe toate lucrurile economiei, nu este mai mult vrednic decât altul, pe care trebuie să l tot povățuești în fiecare clipă, dacă nu vrei să-ți faci ziinic mai multă pagubă decât folos? La munca hotarului însă mai merge cum merge, dar la măiestrie se vede și mai bine, cât plătește un muncitor bun pe lângă altul slab.

Un zugrav vestit a cerut odată pentru facerea unui iconostas o sumă destul de mare. Curatorii au rămas cu toții uimiți și au zis, că ei așa nu se pricep, ci să le lucre zugravul cu ziua, să vadă așa cât cere. Zugravul a cerut 500 de lei la zi. Curatorii s'au mâniaț foc și erau cât pe-acel să-l scoată cu câinii din sat. Atunci zugravul le-a spus: „Oameni buni, eu fac la zi o iconiță mică și cer pentru ea 500 de lei. Băgați însă bine de seamă, că eu a trebuit să învăț 20 de ani până am ajuns să știu face această mică iconiță. Dacă DVoastră pentru o zi de sapă ori de secera cereți 50—60 de lei, iar munca aceasta ați învățat-o în cel mult un an, — cum puteți cere de la mine, ca eu, după o învățatură de 20 de ani, să nu cer barămi de 10 ori cât DVoastră?” — Curatorii au stat puțin pe gânduri și după ce au încercat și cu alții și au văzut că ceialalți cer tot atâta, în schimb însă fac niște sfinți urâți și fără leac de gust, au făcut târgul cu zugravul cel dintâi. Au recunoscut așadară, că nu oricare muncă e pe-o formă de prețioasă. De altfel aceasta o recunoaște toată lumea, când e vorba de munca unui avocat, medic ori inginer.

Părintele Iuliu.

Foița „UNIRII POPORULUI“.

Colinda florilor.

*Rătăceam într'o grădină
Florile dalbe,
Mă 'ntâlnii cu o albină
Florile dalbe.*

*Albina strângea din flori
Florile dalbe,
Ceară pentru sărbători
Florile dalbe.*

*Ceara se făcea făclii
Florile dalbe,
Să le dea Sântei Mării,
Florile dalbe.*

*Făcliile s'aprindeau
Florile dalbe,
Ingerii în raiu rădeau
Florile dalbe.*

*Făcliile se stingeau
Florile dalbe,
Ingerii în raiu plângeau
Florile dalbe.*

Moș Toma, crâșnicul din Curmătură.

Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească pe moș Toma al Bârzoaii, că m-a făcut om de omenie. Nu-mi mai aduc aminte, cum am picat învățător în satul dumnealui. De moș Toma însă nu-mi voi uita, câtă vreme imi va fi rânduit dela Dumnezeu, să mă număr între ceice fac umbră pământului.

Moș Toma făcea pe crâșnicul bisericii, slujbă, pe care a purtat-o peste treizeci de ani de-arândul. Il alegea satul, mai mult ca o povară părintelui, decât ca ajutor. Imi dase părintele de grije, să mă păzesc de crâșnicul ca de foc, că-i buclucaș al naibii și pentru orice fleac, e în stare să mă arete la protopopul, ba chiar la conzistor.

Domnul protopop, Marția și Vinerea, când erau zilele de mărturie în oraș se'ncluia în casă, de groaza lui moș Toma. Căci nu era zi de târg, ca crâșnicul din Curmătură, să nu s'abată pe la cântăria protopopească. Totdeauna moș Toma avea ceva de pârît: că părintele a spurcat prăgadia, slobozind cail să pască în ea, că prohodul lui Cula țiganul l-a făcut numai de jumătate, că dascălul umblă seara în șezătoare și nu-și vede de școală, — și câte nu vedeau ochii de vulpe ai bătrânului?

Las'că greșala tot a celor mari a fost. Prea l-au crezut pe moș Toma și prea i-au dat nas la purtare. Apoi pe căne dacă l-ai învățat odată în casă, cu greu îl mai dedai să păzească

curtea, se crede în drept de-ași vâri botul în toate oalele.

Cunoaștem deci din auzite pe moș Toma, dar nu-l cunoașteam din pățite. Credeam, nu-i chiar așa negru dracu, cum îl festesc oamenii. Dar mai la urmă, m'am incredințat, că omul împelițat, stă să întrecă pe necuratul în iscoade.

Duminea întâi, când satul întreg a alergat la biserică să vadă și s'audă cântând pe dascălul cel nou, am văzut, că crâșnicul m'a luat la rânză. Cum nu m'a dăruit Dumnezeu cu glas frumos, și cu rânduiala bisericăscă nu-mi prea ingreunasem capul, am tras de păr câteva „Doamne 'ndură-te spre noi”, un „Mărire Tatălui”, un „Sfinte Dumnezeule”, „Cuvine-se cu adevărat” și mai mult nici un cuvânt.

Vă puteți închipui, eu glas de corb, neajutat de nime, un sat de urechi și ochi înholbați la mine, nu-i mirare, că la „Sfinte Dumnezeule”, ca să scap mai iute, am lăsat pe Sfinte tare, afară. Asta a spus-o moș Toma, dar eu nici azi n'o cred, c'asa a fost. Iar părintele, ca să-și facă mână bună cu crâșnicul, i-a dat lui dreptate.

Cum umbla bălăbănuindu-se prin biserică cu cădelnița în mână ca o rață de aripa căreia se acată un paiu, moș Toma bolborosia, așa ca s'audă credincioșii: „no asta, ne face slujbă de rușine”, și clătina din cap, ca și cum s'ar apăra de muște.

Înțelegeam nemulțămirea lui moș Toma, dar am prins curaj din ochirile cu cari mă acopereau ceialalți poporeni, mai eu samă tine-

„Măria Ta porunca ți-e împlinită“.

Un monument care ar trebui ridicat la Alba Iulia, în cetatea lui Mihai Viteazul

Profesorii dela Universitatea din Cluj, de cari cu adevărat putem fi mândri, au luat de curând hotărârea să plece prin orașele Ardealului și să răspândească învățătura și cultura românească. Orașele Ardealului, în cea mai mare parte, durere, încă nu sunt românești, căci noi numai le stăpânim cu pajurile și cu steagurile noastre, dar sufletul lor încă nu este al nostru. Sufletul dintr'ânsele e al Ungurilor, ori al Sașilor, cari le copleșesc cu multimea lor. Aceștia sunt foarte mândri de învățătura lor și pe noi, pe Români, ne privesc încă de pe căpriori, zicându-ne:

— Voi, valahilor, sunteți stăpâni pe orașele Ardealului prin sabie și prin puterea statului, dar *mintea lor* suntem noi, că suntem mai învățați și mai culți decât voi!

Zic așa și trec pe lângă școalele noastre ca pe lângă nește colibi de sălbatici, sucindu-și nasurile subțiri.

Firește că n'au dreptate. Dar noi suntem dator să le arătăm la tot pasul, că n'au temeiuri să fie atât de fuduli și că ne avem și noi cultura și învățătura noastră, care poate să stea cu dreptate alături de cultura Ungurilor și a Sașilor. Ba azi mâine o să-i lăsăm hăt departe în urma noastră!

Dovadă chiar universitatea din Cluj. Avem azi acolo cărturari și savanți, cu cari s'ar putea mândri nu numai Clujul, ci oricare oraș chiar și din Franța de pildă. Un Racoviță, Un Sextil Pușcariu și alții mulți, sunt profesori cu nume vestit nu numai în România, ci în toată Europa.

Prin noua lor mișcare, numită „Extensiunea Univesrsitară“

acești harnici cărturari au luat orașele Ardealului pe rând

și caută să ridice vaza cărții și a învățării românești. Și caută să răspândească cultura și mândria în fiil neamului nostru cari au împânzit orașele ca funcționari, ostași și meseriași români.

Cetim cu bucurie despre conferențele pe cari le-au ținut profesorii dela Cluj prin orașele noastre și ni-se umplu inimile de mândrie și de recunoștință.

Iată, de pildă, aflăm că d. *Ion Paul* a ținut o minunată conferință la Satu mare despre *Gheorghe Șincai*, vestitul cărturar blăjan de demult, care prin scrierile lui a vârsat mândrie și vigoare în oropsitul nostru neam din Țara Ardealului, tocmai când acest neam avea mai multă nevoie de tărie și de mângâiere.

Cuvântarea „moșului Paul“ — îi zice toată lumea moș nu pentru bătrânețele sale cari sunt viguroase și oțelite, ci pentru bună-tatea, blândeța și graiul său părintesc — a fost de toată frumuseța. Cei cari l-au ascultat la Satu mare, l-au răsplătit cu aplause nesfârșite.

Noi n'am avut fericirea s'o ascultăm însă cetind cuprinsul ei într'o gazetă din Satu mare, găsim că Moșu Paul a făcut la urmă o minunată propunere, asupra căreia ar trebui să se gândească adânc ceice conduc astăzi soarta neamului nostru.

Un monument la Alba Iulia.

Iată propunerea dlui profesor Paul dela universitatea Cluj:

„*Dacă eu ași fi unul dintre cei ce poruncesc în această țară, aș ridica în Cetatea Alba Iulia un urios monument, așezând de-o parte pe Mihai Viteazul, pe Horia și pe Șincai, dumnezeescul cerșetor, cu desăgii, purtând cronica, iar de altă parte pe Avram Iancu, Bărnuz și N. Bălcescu. Aceștia ar fi morții noștri.*

În față pe Regele Ferdinand călare pe un cal și în echipamentul de campanie, iar la spatele său un dorobant. M. S. Regele ar prezenta sabia lui Mihai Viteazul. Pe frontispiciu ar sta scris: Măria ta porunca ți-e împlinită!

Cu adevărat măreț gând și măreață propunere! Căci dacă s'a făcut România mare de

astăzi, hotarele ei leau croit bărbații înșirați de înțeleptul profesor dela Cluj. Mihai Viteazul, Horia regele țaranilor, Șincai luminătorul, Iancu nefricatul, Bărnuz arhanghelul dela 1848, Bălcescu istoricul lui Mihai și Regele Ferdinand! Ei ne-au arătat căile desrobirii și ale slobozeniei noastre. Ei ne-au pregătit sufletele pentru zilele celea mari dela 1918, unii cu peana alții cu sabia!

Li-se cade deci să fie alături spre veșnică pomenire și închinare!

Inchipuiți-vă: Mihai Vitdazul deoparte, cu Horia, cu Șincai, cu Iancu, cu Bărnuziu și Bălcescu iar în față Regele Ferdinand cu soldatul român zicând:

Măria ta. Viteazule Mihai, porunca ți-e împlinită!

Cerem acest mândru monument al sfințelor noastre visuri împlinite! Il cerem pentru noi și-l cerem și pentru străinii înduli, ca să vadă și ei că România noastră mare se întemeiază pe vitejia în lupte (Mihai, Iancu, Ferdinand) și pe puterea învățăturii: Șincai, Bărnuziu, Bălcescu!

Stările din Rusia. O gazetă din Varșovia aduce următoarele amănunte despre stările de astăzi din Bolșevicia: 15 mii de neguțători, cari nu s'au supus legilor, au fost trimiși în Siberia. 20 la sută dintre ei au murit pe drum. Roadă a fost foarte slabă, de aceea oamenii își vând vitele pe prețuri de batjocură. Foametea e grozavă. Înșiși bolșevicii recunosc că 6 milioane de hectare de pământ n'au produs aproape nimic și că numărul celor înfometaji este 6—7 milioane, dar e mai mult ca sigur că numărul lor este de cel puțin 17 milioane. Cam a treia parte a tinerimii e atinsă de boala cea mai groznică, tuberculoza sau boala uscată, dar mai sunt și altele, este ciuma și așa numitul ulcer siberian. Dela 15 Iulie până la 10 August numai în gubernia Astrahan au fost 823 cazuri de ciumă, dintre cari 698 s'au sfârșit cu moarte. Ulcerul siberian este o bătăie în stomac, care produce dureri îngrozitoare și este și mai răspândit decât ciuma. Acesta este raiul bolșevic!

retul, fetele. Cestea din urmă păreau că vor să mă mănecă cu ochii, căci de, eram și eu pe acele vremuri destul de chipeș și purtam o frizură liasă ca oglinda.

După sfânta slujbă, s'a oprit satul întreg înaintea bisericii. Când am eșit afară, toți si-au descoperit cuviincios capetele, întinzându-mi mâinile, în semn de cianste. Femeile mai sficioase cum se și cuvine, mai de-o parte își sopteau la urechi, neslăbindu-mă din ochi. Iar codanele de fete, mă măsurau cu coada ochiului, din creștet până la păpușii noui de nouți.

Crâșnicul, care a iesit mai pe urmă cu părintele, nu m'a învrednicit să mi întindă mâna. Dar i am întins-o eu.

— „Să trăești-mosule“, — i-am zis, — „e'am auzit încă din Blaj despre vrednicia Dumitale!“ Mai mult n'am putut vorbi, căci moșul m'a împroșcat din gură, ca o stropitoare!

— „Hei, hei, de-ar mai trăi Maria S. Feteche și Atulanu, știu că te-ai pricepe mai bine la sfintele cărți.

Și întorcându-se spre oamenii din sat, ca să-i ațite în contra mea, îi stropi și pe ei cu spume:

— „Când ajunge asta cu Ionu lui Măriuța mea, Dumnezeu să-l hodinească? Ala numai doi ani a dat cu nasu pe la Blaj și o zis cădonicii din conzistoriu: „Poți merge fiule acasă, nonicii din conzistoriu: „Poți merge fiule acasă, că ești învățat de poți fi și popă și dascăl în satul vostru!“

Așa, zău! așa a zis chiar Etelenția Sa

domnul cozistoriu, cătră nepotul meu. Da el n'o vrut să ghie acasă. A vrut să guste toată învățătura, să știe și ce nu-i pe lume. Când cânta el Cheruvicul în mănăstirea din Blaj, își ridicau mâriile lor sfinții canonicii sprâncenele cu togele și se uitau la el, ca la Anganghelu Gavril. Așa, zău! Da când să gate cartea ai de pe urmă, s'o pre întițit la învățatură și i s'o rupt baiera inimii. Și-o venit acasă și-o murit. O murit cu Cheruvicul în gură! Așa zău!

Lumea, care era sătulă de sfătoșeniile lui moș Toma, începuse să se răsfire în toate părțile spre casă.

Eu am rămas amărit, la masa părintelui. Și poate, în ziua aceea îi lăsam, cum și-a lăsat Hampu odată ciurda în holdele oamenilor, iar el a venit la horă în sat. Dar îmi era rușine de lume și credeam, voiu face și eu un an, cum au făcut toți dascălii, de când a lăsat Dumnezeu ca și în Curmătură să se învețe carte. Căci n'a fost om, să poată zice, c'a stat dascăl mai mult de șase septe luni în Curmătură.

De-aceea copiii, cari i-am gisit în școală, peste care moș Păncu era *inspector mic*, cum se obicinuisse pe acele vremuri, erau împărțiți în trei clase: în clasa întâi erau ceice puteau număra pe degete până la zece, într'a doua, cari cunoșteau literele, iar cei cari le știau împreună: o... u... o. cuc, făceau clasa a treia. Cântările bisericești însă toți le știau de rost, iar lucrurile din școală le știau spune în ungurește, pe nerăsuflăte.

Moș Toma nu mă supraveghia numai în biserică, dumnealui îmi purta Sâmbetele și afară de casa Domnului, căci de, surtucar eram și eu, ca și ceilalți înaintași ai mei. Și de popa și de dascălu se îngrija crâșnicul mai tare ca de curățitul sfântului lăcaș.

Popa era un păgân, — după credința lui moș Toma, — că mânca în postul mare fasole prăjită în untură, iar eu, un vflndar, care n-am isprăvit toată învățătura Blajului, și am căzut pe capul lor, fiindcă n-am tr bunt nimănu.

Mult să seceramenta crâșnicul, când adunam în sările de iarnă siciorii și f tele la școală.

— „No, ui la el, cum adună pe toate haimanalele. Și noi ne uităm la el, cum se pupă cu ele în școală. Și satul toce, par'că l'ar hi *orghit* Dumnezeu. Așa, zău! Face ce vrea și tu prostule dă-i plată... trei sute de zloti buni, pe-o iarnă!“

La un Crăciun, am înjghebat o mică petrecere în școală, cu cântări, declamări și un joc vesel, până'n ziua. A doua zi moș Toma, a cerut cheia și a numărat toate urmele curelor din păpuși, ce-au rămas în podine.

— „Podeala asta n'o plătești cu tot salarul dumnitale“, — mă speria moș Toma, împroșcându-mă cu zoalele-i din gură.

— „Numai să fii harnic, moșule“, — îndrăznii a-i răspunde.

Atâta i-a trebuit cănelui, să-l hărăiu. Și-a luat bățul în mână și-a pornit spre oraș la domnul protopop, care, nefiind zi de

Cum stă Lumea și Țara.

Ungurii din Ardeal.

Ce mai fac și ce mai zic. — Partidul unguresc. — Cum țin ei la bisericile și școlile lor.

Ungurii din Ardeal au început să-și vină în fire. După ce s'a sfărmat Ungaria cea fudulă de dinaintea războiului și peste un milion de maghiari s'au trezit, vrând-nevrând, în România mare, ei au rămas tare plouați. Și cum să nu rămâie? Oă le-au căzut pîntenii și le-au căzut și penele de cocoș din frunte și s'au pomenit și ei — »gyologasi» — vorba lor. Că umblaseră destul călare o mie de ani...

Dela România mare încoace.

Ungurii din Ardeal o postată de vreme au stat cu spaima în sân, că nu știau ce se va întâmpla cu ei. Credeau că o să-i spânzure Români pe toți. Dar Românii om bun și nu-și face păcate, măcar Doamne câți oameni de-ai noștri n'au fost băgați în mormânt pe nedreptul de către Unguri, când au fost ei mai mari. Dar noi am iertat totul și bine am făcut. Dușmanul Ingenunchiat nu mai e dușman. E numai un om neputincios, cu care nu-ți faci păcate.

Când au văzut însă, că noi suntem stăpâni pacinici, au mai stat o vreme mocniți.

Umblau cu capetele plecate și fulgerau pe furis priviri de mânie spre noi. Nu le venia la socoteală să se știe în afară de »Magyarországul» lor. Fierbia ceva într'ânșii. Mânie, ura învinsului, ori pofta de răzbunare? Se gândiau însă de bună seamă la Horthy și la »ebredisti» lui, cari ascut săbii neghioabe la Budapesta.

Nădăjduiau, că România mare n'are să vecuiască și mulți se gândiau poate cum o să-și mai răzbune, de s'o întoarcă iarăș fara lui Pap Ianoș!

Au trebuit însă să vadă, că Horthibăcsi nu mai vine și România-i Românie în lege, pe care nu »ebredisti» vor putea-o sfărma vreodată.

Au văzut și s'au cumințit.

Astăzi Ungurii din Ardeal s'au dat la brazdă și caută să-și facă un rost în noua lor »patrie» care este România mare. Nu mai umblă sândăcoși, nici nu mai ochiesc așa des spre Budapesta lui Horthy. Acest domn își are năcazurile sale acolo în țara lui și nu-i dă mâna să plece spre Tisa. Că știe ea acolo stau zid de aramă vânătorii Regelui Ferdinand!

Deci Ungurii dela noi par a nu mai umbla azi după potcoave de cai morți, ci vreau să-și asigure un trai bun în țara în care se găsesco.

Au acum un partid al lor

care ține adunări, ca cea de curând dela Brașov, din care au trimis telegramă de supunere Regelui românesc și spun că se socotesc a-i fi supuși loiali și fără gânduri ascunse. Tot la Brașov au hotărît să-și aleagă și ei deputați la vremea sa; — au avut și până acum doar' unu-doi de încercare. Pe viitor însă vor trimite la București cât mai mulți vor putea. Și aceia vor avea să le spună păsurile și doririle pe calea legii, cum se cade într'o țară cu rânduială.

Pe lângă acestea Ungurii din Ardeal mai fac ceva și o fac foarte cuminte și cu mare folos pentru dânșii. Putem să învățăm și noi dela ei în această privință.

Până când erau mari și tari, Ungurii din Ardeal nu-și prea băteau capul cu

biserica și cu învățătura, că ziceau ei: să văz statul de ele!

Acum s'au trezit de cap și zic altfel.

Biserica și școala! — iață ce-țările noastre de țarie, zic azi Ungurii.

Și se strâng șireag în jurul bisericilor și al școlilor. Ba mai mult. Ei azi nu se mai caută la față să vadă dacă sunt catolici, calvini, ori reformați, ci și-au dat mâna și când e vorba de apărarea drepturilor lor sunt toți într'o tabără. Vlădica dela Alba Iulia cu cei dela Cluj se duc de braț când duc plânsori la București.

Nici când ungurii n'au ținut mai mult la bisericile lor ca acum — fără să se pizmuiască și să se mănecă unii pe alții!

Când au făcut catolicii din Cluj sfințire de clopote la biserică cea mare, o săptămână au făcut părăzi toți Ungurii, nu numai catolicii! Tot așa și la adunarea dela Arad din toamnă.

Ei văd stâlpi de țarie în toate bisericile în cari se cântă ungurește și între ei nu este dihonie și ură. Tot așa țin și la școli pentru susținerea cărora plătesc aruncuri foarte mari. Ei au azi mai multe școli câte aveau în Ardeal când erau stăpâni.

Azi la unguri preotul e puterea nației lor, și cartea ungurească. Și nu fac rea socoteală.

În această privință am putea învăța și noi dela dânșii.

Ce s'a mai petrecut la Dej? Ale-

gera de deputat la Dej a făcut mare valvă în întreagă țara. Acum toată lumea știe și cunoaște »pătania» protopopului Herman, președintele biroului de alegere din Dej. Acesta — fiind sluga plecată a ministrului Moșoiu — a încercat să facă alegerea pe placul stăpânului său. Dar și-a luat răsplata dela deputații naționaliști cari erau oameni de încredere ai d-rului Aurel Dobrescu, candidatul partidului național.

mărturie, nu credea, să fie cercetat de crâsnicul din Curmătură.

Pare, că acum îl văd pe Moș Toma, cu picioarele lui crăcănate ca niște obezi, cum se hălăcăuia pe drumul de țară.

Sara s'a întors o' scrisoare, pe care a adus-o în sân, grijind-o ca pe un mare lucru.

Când a întins-o părintelui s'a ușurat spunându-i: »Am adus pentru învățător o plăcintă. Numai de nu s'ar ineca mâncând-o!»

Părintele a desfacut scrisoarea și a cetit-o în taină, apoi, ca să-i facă prostului voie bună, îi zise: »No, asta-i plăcintă, nu glumă!»

Ce odihnit a putut să doarmă moș Toma după isprava asta. De-ar fi știut, că plăcinta asta nu-i chiar așa nedospită, să n'o pot înghiți, l-ar fi prias frigurile cele rele. Dar domnul protopop scria:

— »Sfinția Ta! Mai astupă-i gura nemulțămîntului ăsta cu câte ceva, ca să mai am pace de el. Luați-vă cu buna pe lângă el, ca să se mai astâmpere.

Învățătorul să-și vadă mai departe de munca începută!...

Acasă, spunea celor veniți în povești:

— »Când m'o văzut domnu *pătrupop*, m'o blagăslavit: »Fie numele Domnului bine cuvântat», făcând cu dreapta cruce peste capul meu. Apoi mi-o dat un scaun zicându-mi: »Șezi fiule și descopere servitorului lui Dumnezeu răul, care a intrat în turma Domnului!» Io i-am spus toate cu de-amănuntul, ca și când le-aș

fi avut scrise. Dumnealui asculta, smulgându-și barba de ciudă. Apoi, și-o pus ochiiarii pe nas, o luat o carte de legi în mână și peana de gâscă în alta și se uita în canoane și scria. Și-o scris o coală mare de hârtie. O pus pe cetul pe ea și-o lipit-o într'un săculeț de hârtie. Așa, zău!

Apoi ridicând ochii cătră cer, mi-o zis: »Vrednic ești fiule de răsplata cerească, pentru grija ce o ai de căile Domnului!»

— »Acum să-l vedeți pe țifindarul, cum să-și ia lăduță în spate și potecul Las' să mai învețe cartel! Să știe cât Ionu lu Măriuța mea, Dumnezeu să-l ierte, c'o murit cu Chiruvicu în gură. Așa zău!»

Așa mă dedasem cu ciufșagurile lui moș Toma, ca caiel țiganului cu foamea. Și cu toate, că nu le luam mult pe suflet, moș Toma totuși a fost un bun îndrumător al tineretii mele. Dela sfânta slujbă n'aș fi lipsit pentru mare lucru. În școală îmi dam silința să fiu bun, blând și cu grije la pedepse. Afară mă purtam, ca o fată mare, numai ca să n'aibe crâsnicul, de ce se acăța. Că tot îmi găsia nod în papură, asta era treaba dânșului.

La un ajunul Bobotezii mă rugase părintele, care era bătrân și oam neputincios, să mă duc cu crâsnicul la niște case mai îndepărtate de pe hotar, ca să le stropim cu aghiazmă. Calea era grea. Abia am răzbit prin omăt cu moș Toma.

Aci, după obiceiul vechiu, obicei, care-i

plăcea mult crâsnicului, la fiecare casă glaja cu rachiu indulcit cu miere era pe masă. Eu beam un ciocan, crâsnicul cinci. Când îmi făceam silă și luam două, moș Toma intabula, nouă. La casa din urmă, ne-am odihnit până a secat moș Toma toată glaja.

Acum nici nu mai putea vorbi, ci bolborosa numai, ca vițelul în clipa nașterii.

Dar, uitasem să vă spun, că pe mine nu m'a lăsat să pun mâna pe căldărușa cu aghiazmă. Zicea, că nu-s față bisericăscă. În căldărușe se puneau banii, cari îi luam dela oameni, dupăcum era statorită suma de cei mai mari. Pe atunci erau douăzeci de crețari de familie. Și pe deasupra și ce mai căpătam noi cinste, câte doi, trei crețari. Dela opt familii s'a fost strâns aproape doi zloți, tot bani mărunți de aramă.

În drum spre casă, crâsnicul începuse, să-mi esplice bolborosind, înțelesul Evangheliilor de peste an.

Ca să scurtăm calea, — o'ar fi vrut crâsnicul, să dea cu nasul și prin păharele din sat, — o-am luat-o pe după viaa lui Mogheș, ca să trecem valea și să eșim tocmai pe unde credeam, c'a ajuns părintele cu Iordanul.

Valea îngustă, dar gârloasă și ghiata ca glaja. Cer căldărușa, până s'ajungem în drum. Crâsnicul »ba, că o spurci!»

N'a scăpat bine vorba din gură și zuuurr. 5. căldărușa cu bani cu tot se trăvăliau pe coștisa părăului, iar crâsnicul de-a dura, cu capul oblu ntr'un burduf.

»Scărmanătura« deputatului Grigore Filipescu nu va uita-o câte zile va mai avea! De necaz, n'a vrut să vestească deputat pe alesul poporului, pe drul Dobrescu, candidatul partidului național. A făcut pierdute scrisorile dela 2 secții. Dar a trebuit să le dea de capet! Poporul cerea să se vestească deputat drul Dobrescu, cel care a câștigat biruința asupra candidatului guvernamental. În sfârșit însuș guvernul dela București, dacă a văzut furia poporului care amenința că-și va face singur dreptatea a trimis ordin la Dej să se vestească deputat ales drul Dobrescu, candidatul partidului național.

Bucuria poporului și însuflețirea alegătorilor a fost nedescrisă când s'a vestit că alesul Dejului e drul Dobrescu. Noul deputat a și luat parte la ședințele Parlamentului din săptămâna trecută, unde a fost primit cu multă căldură de către deputații opoziției. Fruntașii și parlamentarii partidului național din București au sărbătorit cu mare alaiu pe noul deputat dela Dej la clubul partidului.

Biruința partidului național la Dej a arătat încă odată, că în Ardeal singurul partid care se bucură de întreaga încrederea poporului alegător e partidul național. Către el se îndreaptă toate nădejzile de bine ale tuturor ardelenilor.

*

Se pregătește guvernul cel nou. Sfârșindu-se desbaterile asupra bugetului (cheltuielilor) ministru de finanțe și-a sfârșit cuvântarea — prin care a răspuns atacurilor deputaților din opoziție — spunând, că acum numai au altă dorință cei dela guvern, decât să roage pe Domnul să-i sloboadă'n pace, căci și-au împlinit datoria și chemarea.

Tuturor deputaților și senatorilor liberali li-s'au năruit toate planurile de viitor și tare i-a măhnit solia ministrului de finanțe. Dar schimbarea guvernului nu e departe, dacă a silit s'o facă vestească în plin Parlament, chiar însuș dl Vintilă Brătianu.

Dl. Iuliu Maniu la M. S. Regele. Săptămâna trecută dl Iuliu Maniu, președintele partidului național a fost chemat de către M. S. Regele Ferdinand să-i împărtășească planurile de viitor ale partidului național și împreună să se sfătuiască cum să se alcătuiască viitorul guvern.

Dl Maniu a stat de vorba cu M. S. Regele vreme de două ceasuri. Acum după această sfătuire s'a și pus la cale alcătuirea unui »bloc« al partidelor din opoziție. E vorba să se revieze din nou »tovarășii« partidelor unite din 1919 cari au format împreună guvernul dlui Alex. Vaida-Voevod.

Acum s'au început convorbiri între fruntașii partidelor național și naționalist al poporului și chiar cu partidul țărănesc. Așa crede lumea, că între aceste partide se va face ușor o înțelegere asupra programului de guvernământ; doar singura greutate ar fi unele persoane cari nu ar fi chiar potrivite în noua alcătuire politică. Dacă înțelegerea se va face, atunci curând după sărbători, se vor perrece lucruri însemnate în politica țării.

Dorim de atâta vreme o schimbare în politica țării, dar ea tot întârzie de pe o zi pe alta. Așteptăm dela fruntașii opoziției să inchege odată frontul opoziționist împotriva guvernului și să se hotărască fără amânare la luptă hotărâtă! Atunai biruința nu va întârzia. Ea va fi a țării întregi și astfel vom scăpa ca un ceas mai curând din gura prăpastiei care amenință să ne înghită țara.

*

Iar tulburări studentești. Impliniindu-se doi ani dela începutul mișcărilor studentești, studenții creștini au voit să sărbătorească în întreaga țară această zi însemnată. Dar guvernul temându-se de noi tulburări studentești împotriva jidanilor a luat cele mai aspre măsuri de pază. Hotărârea asta a guvernului a îndârjit preste măsură pe studenții dela Universitatea din Iași cari au încercat să se răsbune pe colegii lor jidani cari au asmuțit guvernul împotriva studenților creștini. S'au

produs în unele locuri încăerări între studenți și poliție. Dar cu capete sparte nu s'a ales nime. Acum lucrurile s'au liniștit și studenții își continuă ca și mai înainte viața lor de carte și învățatură.

*

Din lumea largă.

Un nou sfat între România și Rusia. Sfatul dela Viena — pentru a se ajunge la o înțelegere între Români și bolșevici — s'a sfârșit fără a se ajunge la un înțeles cu bolșevicii din pricina Basarabiei.

Din primăvară, de când s'a sfârșit sfatul dela Viena, bolșevicii nu s'au stămpărat de loc. Tot într'una ne-au atăcat pe la graniță, în Basarabia, dar grănicerii noștri nu s'au spăriat de »roșii« lui Trotzky și le-au răspun după vreo nicie: cu pușca și cu tunul!

Văzând bolșevicii că nu pot răsbii cu România, acum încearcă o nouă apropiere între cele două țări.

La ministerul de externe român a sosit invitarea guvernului bolșevic prin care guvernul român este chemat iar la sfat cu bolșevicii. Ministrul de externe (preste trebile din afară) dl I. G. Duca a răspuns, că România bucuroasă stau iar de vorba cu guvernul bolșevic, dar numai după sfatul Miceii înțelegeri care va avea loc la București în luna lui Ianuarie 1925.

Că ce se va alege din noul sfat romano-bolșevic încă nu putem prevedea! Dacă bolșevicii mai au de gând și acum să se târguiască cu România asupra Basarabiei, atunci mai bine ar sta pe loc!

România și-a spus cuvântul său hotărâtor și nestrămutat și nimeni nu va îndrăzni să tulbure liniștea dorobanțului român fără a-și lua răsplata cuvenită!

Războiul civil în Rusia. Trotzky, comisarul armatei roșii a fost scos dela conducerea armatei. Faptul acesta a produs mare nemulțumire în rândurile armatei roșii care se pare, că a rămas credincioasă lui Trotzky. Din unele garnizoane

— „Dască... baa, dască!... baaan“... răcniă moș Toma ca dintr'un fund de bute.

Pe mine, m'a prins un răs, de credeam, că mă umflă cu țevea. Și din tecăruiața răsului, mi-s'a pus un junghiu la flămânzarea stângă, de m'am făcut ghem.

Până am văzut scos pe moș Toma din gărlă și i-am trecut în gurguleul de dincolo, eram obosit, de tremuram din picioare, ca calul nemâncat.

— „După căldărușe și bani, vom trimite pe cineva, moș Tomă!“

— „Ba nu! De ce să rădă satul. Ia'n scoabară-te dumniata cu frumușelul și-i adună! De ce să nu-i împărțim noi? Noi ne-am ostenit... Până atunci io mă hodin puțin... E departe din Curmătură“...

Așa-mi grăia moș Toma de blând, că-mi părea un adevărat inger.

Dar lupul tot lup rămâne, ori cât ar urla de frumos. Pân' ce-mi sângeram mâinile prin sgrunțurile văii, după creștari, vulpea de sus, începu a socoti, tare că să-l aud:

— „Dela Cocoloș douăzeci de creștari și încă patru, is douăzecișipatru, cu douăzeci dela Marcu fac patruzecișipatru și cinci, cinste, is patruzăcișinouă...“

— „Moș Tomă, pe cei cari au căzut în burduf nu-i mai scoate nici Hantătarul!“

— „I'an hai, să-i numărăm, pe câți li ai.“

Și de-or fi vre-o trei zloți, apăi ceialalți, acolo să putrezască!“

Adecă, cinstita față bisericăscă, aștepta să-i înmulțesc banii, cum a înmulțit Isus peștii și pâinile. În loc de doi zloți, să-i scot trei. De aceea începuse socoteala, ca nu cumva să mai bag în buzunare.

Numărăm, în căciula lui moș Toma și ne iasă o sută șaptezeci și nouă de bani.

Ochii moșului scânteiau de părere bună.

— „Da, căldărușa, învățătorule?“

— „Acea s'o scoți dumneata, ca să n'o spurc!“

— „Ba, nu! Fă-ți de trei ori cruce și suflă de trei ori peste mână, ca să nu ți-se uște, și ia-o, fără frică de păcat!“

— Ba nu! Lasă, că vine părintele-mâncă după ea!“

Crâșnicului i-se încreți fruntea de îngrijorat. Se uita pe răpă în jos, la căldărușa, care sta într'o dungă, mută și nepăsătoare. Moș Toma, nu se încumeta să se scoabore după ea. La vale, ar fi mers el, cum ar fi mers, mai pe vrute, mai pe nevrute, dar de ieșit era mai greu.

În urmă mi-se făcu miță de dânsul. Am scos căldărușa fără să suflu de trei ori peste mână.

— „Hei, hei, dacă ar mai trăi Măriile lor Feteche și Atulanu“, — așa le zicea moș Toma

la canonicii de pe vremuri: Fekete și Alutan, — „ți-aș arăta io cine-i crâșnicul Toma din Curmătură“.

— „Ce mi-ai arăta moșule?“

— „Să-npingi dumniata, pe-o față bisericăscă în gărlă!“

Hei, hei! De-aș mai putea merge odată până la Blaj, unde-o învățat Ionu lu Măriuța, mea, Dumnezeu să-l ierte, c'o murit cu Chiruvicu în gură!“

Și cu omul acestea am dus-o doisprezece ani încheiați, cât n'au putut răbda doisprezece învățători.

Și satul l-a încredințat treizeci de ani de-arândul cu slujba de crâșnic, numai ca să aibă popa și învățătorul un ghiold la inimă.

Na știu cum s'or avea părintele Avram cu crâșnicul Toma pe cealaltă lume, unde au trecut amândoi, că'n lumea-asta pământescă treizeci de ani s'au certat, tot cam a doua zi, odată.

Din partea mea: Dumnezeu, să-i facă parte cu dreptii, că destul de strâmb a fost moș Toma în viață.

Petrea Dascălul.

Frați săteni, țineți minte, gazeta voastră e „Unirea Poporului“

s'au pornit știri, că oștirea roșie e de partea lui Trotzky. Din cauza asta s'au iscat mari neînțelegeri în sfatul comisarilor bolșevici. Zinoviev l'a amenințat pe Trotzky, că dacă nu se va supune, atunci va fi a-lungat și scos din țară. Trotzky a răspuns că nu-i teamă de nimic și i-a amenințat pe ceilalți tovarăși ai lui, că în scurtă vreme armata roșie va face rânduală și în conducerea Rusiei.

Cutremur de pământ în Italia. În săptămâna trecută s'au simțit în jurul orașului Triest mișcări repetite de pământ. Locuitorii din anumite părți ale orașului, de frică, și-au părăsit casele. Stricaciuni de case însă nu s'au făcut. La Padova, Fiume și Veneția Giulia acolo s'au stricat mai multe case, însă oamenii au scăpat sănătoși și teafări.

Di Macdonald părăsește Anglia. Fostul primministru englez și conducătorul partidului muncitoresc, dl Ramsay Macdonald a părăsit Anglia la 23 Decembrie, plecând în Indiile apusene și în Panama pentru căutarea sănătății sale.

Se va întoarce în luna Februarie.

Până atunci noul guvern conservator își vede de lucru, pornind pe alt drum decât cel croit de guvernul lui Macdonald. Mai ales față de Rusia bolșevică guvernul lui Baldwin are o purtare neîncredătoare. Din această pricină bolșevicii se simt tare supărați că nu pot să-și lătească și în țara anglușului învățăturile bolșevice.

Ce-i mai nou în Franța? În Franța mai ușor pescuiesc în tulbure bolșevicii. În fruntea guvernului francez se găsește dl Herriot un socialist cu tovarăși cari vreau o înțelegere cu Rusia bolșevică. — Dar toate partidele naționale sunt împotriva unei înțelegeri cu bolșevicii și guvernul se va supune.

Nou abonament la „Unirea Poporului”

Incepând cu 1 Ianuarie 1925 abonamentul la „Unirea Poporului” este următorul:

Pe un an întreg 120 L.
Pe o jumătate de an 60 „
Pe trei luni 30 „
În America și în străinătate 300 „

Scumpetea cea mare de acum ne-a silit să facem o mică urcare în prețul de abonament. Să știe însă iubiiții noștri cetitori că nu răvna de câștig ne-a îndemnat la acest pas, ci urcarea de prețuri la hârtie și la tipar și încă de câte 3—4 ori pe an. Câștigul nostru e truda și munca de pomană. Că asta i sorztea gazetarului român în zilele noastre. Măcar zău n'ar fi cu dreptate să mai fie tot așa, că nu-i muncă mai istovitoare ca a noastră.

Nu ne-am plângeră însă, de-am primi la timp măcar puținii bănișori cu cari trebuie să plătim cheltuielile gazetei. Dar sunt unii abonați cari își fac chiar de cap. Ii rugăm pe aceștia ca barăm acum să nu și uite de datoriile ce le au față de această gazetă fără fonduri și fără ajutor de nicăieri.

Abonamentul se plătește înainte!

O desmințire.

— Sau cum înfățișează adevărul gazeta pentru popor a Mitropoliei dela Sibiu.—

Primim spre publicare următoarele șire:
Onor. Redacții „Unirii Poporului” în Blaj.

Rugăm binevoii a da loc în gazeta DVoastre rectificării de mai jos, pe care gazeta „Lumina Satelor” dela Sibiu a refuzat să o publice:

„Onor. Redacțiuni a gazetei „Lumina Satelor” în Sibiu.

În Nr. 42 al Gazetei DVoastre V'ați ocupat de cazul orfanului Bujag Lazar din Cib, elev al Orfelinatlui nostru. Ceeace scrieți însă în legătură cu acest băiat în gazeta DVoastre nu numai că nu sunt curatul adevăr, dar sunt potrivite să strice numele bun al Orfelinatlui nostru.

De aceea Vă rugăm, ca în cel mai apropiat număr să binevoii a publica această rectificare, pentruca oricine să poată vedea, care este adevărul în această chestiune.

Bujag Lazar e orfan de ambii părinți. Tatăl său a murit înainte de războiu. Mai ales în timpul din urmă a avut purtări foarte rele. A mers pâna acolo, încât a scos briceagul amenințând pe surorile de caritate și spunând în repetite rânduri că el are tată, la care vrea să meargă, ca să-l îngrijască. Superioara dela Obreja, ne mai putând învinge cu el, l-a lăsat să plece acasă, după ce l-a îmbrăcat cu haine și ghețe noue. Despre aceasta a fost încunoscintat tutorul băiatului. Gândul superioarei era, că băiatul, după ce va fi stat câțeva vreme printre ai săi, se va întoarce, îndreptat, în Orfelinat.

Nimănui aici nu i-a trecut prin gând vreodată să aducă acest caz în legătură cu turburările confesionale dela Cib. Doar băiatul e gr.-cat. și părinți n'avea, așa încât la vrâsta de 11 ani nici într'un chip nu putea să treacă la ortodoxie. Astfel, dacă în tractarea acestui caz am fi fost conduși de considerații confesionale, interesul nostru era nu ca să-l dăm afară expunându-l la ispitele ademnitore ale ortodoxiei, ci să-l ținem cu orice preț în Orfelinat, pentruca numai așa îl putem asigura pentru biserica gr.-cat.; așa însă n'a scăpat de aceste ispite, căci sosind la Cib a stat 10 zile la unchiul său Timoteiu One, un mare dușman al uniților, apoi a fost luat de păr. Morușca, apostolul vremelnice al ortodoxiei la Cib și cumnatul păr. Mitropolit Nic. Bălan și dus la Sibiu, unde, după ce a stat trei zile în conviciul liceului, a fost pe urmă primit în Orfelinatul ortodox.

În cât privește îmbolnăvirea băiatului de răie și de tifos, de care amintiți într'un număr de mai târziu, servească drept dovadă aceste cuvinte din certificatul aci anexat al Dlui Dr. Aurel Ijac din Teiuș, medic de circumscripție: „Oficiul sanitar, lunar cel puțin odată inspectează Orfelinatul din Obreja, aflându-l întotdeauna în cea mai mare ordine, iar băieții iscurați, bine provăzuși și pe deplin sănătoși; așa că întotdeauna părăsesc acel Orfelinat cu cea mai mare satisfacție sufletească, văzând, că cu câtă dragoste și abnegare de sine sunt îngrijiți orfanii aceluia, cari și-au jertfit viața pentru neam, pentru țară și deci și pentru noi. . . . Morb contagios în Orfelinat nu a fost afară de 6 cazuri de rușeolă în anul 1922, ceea ce încă dovedește buna îngrijire, spiritul de jertfă și de dragoste față de orfani al călugărițelor și candidatelor”. Este deci exclus, ca băiatul să se fi îmbolnăvit de răie și de tifos în Orfelinat, și nici chiar din răceala, ce eventual își va fi contras-o în călătoria spre casă,

fiind lucru știut, că nici răia nici tifosul nu se poate căpăta fără infecție.

Mai spuneți apoi, că în Orfelinatul ortodox din Sibiu ocrotiți doi orfani gr.-cat., pe cari nu-i supără nimeni pentru credința lor. Am dori însă să știm, dacă acești băieți învață religia dela preotul lor gr.-cat. și ascultă liturgia la biserica gr.-cat? Dacă aceasta nu se face, atunci, evident, avem de a face cu o educație de ieniceri.

Ei bine, poate aceasta servi drept un titlu de laudă?

Primiți, etc.

Blaj, la 2 Decembrie 1924.

Iacob Popa
canonic, dir. Orfelinatlui.

Colindă de pe Târnave.

Sculați, sculați, gazde mari,
Florile dalbe.

Că vă vin colindători!

Dar cu dâșii cine-și vine?

Vine Domnul Dumnezeu

Mititel, înfășețel

În scutec de bumbăcel.

Mâna dreaptă crucea duce,

Mâna stângă busioc.

Crucea-i a bătrânilor,

Busuioc nevestelor,

Măr de aur fctelor,

Sănătate tuturor. . .

Într'n casă după masă,

Peste masă grâu revarsă,

Să iasă răul din casă. —

Noi cântăm și colindăm!

Și la gazdă o'nchinăm,

I-o'nchinăm cu sănătate,

Că-i mai bună decât toate.

Dela noi,

Dela vre-o doi;

Mai vărtos

Dela Hristos.

Să fi gazdă sănătos!

Publicație de licitație.

Pentru exarendarea vâinii podului din orașul Blaj se va ținea licitație în Blaj la la 24 Decembrie 1924 la oarele 12 din zi în biroul susemnacului avocat arhidiecezan.

Dreptul de a culege vama, împreună cu accesoriile, se va exaranda pe anul 1925.

Prețul de strigare este 40 600 Lei.

Condițiunile de licitație se pot vedea în biroul subsemnatului în cursul oarelor de oficiu.

Ceice doresc să ia parte la licitație sunt datori a depune înainte un vadiu de 4060 lei în bani gata sau hârtii de valoare notate la bursa din București.

Ofertele prezentate în scris se vor lua în considerare numai pentru cazul dacă vor fi prezentate până la data de mai sus, fiind anexată și declarația, că oferentul cunoaste condițiile de licitație.

Blaj, 13 Decembrie 1924.

ss. Dr. ZAHARIA BOILA

(135) 1—1

advocat arhidiecezan

Binevoitorii și sprijinitorii gazetei noastre plătesc abonament 150 lei pe an

Știrile Săptămânii.

Sărbători vesele și fericite dorim tuturor cetitorilor și prietenilor gazetei noastre.

Nașterea lui Hristos să vă fie de folos!

Calendarul Săptămânii.

Duminea In. Nașt. D-lui Isus Hristos. (21 Dec.) — Apostolul Duminecii înaintea Nașterii Domnului Isus Hristos. Evangelia Inv. VII. — Vers 4.

Duminea după Nașterea D-lui Isus Hristos și a Sf. Iosif (28 Dec.) — Apostolul Duminecii după Nașterea Domnului. — Evangelia Invierii VIII. — Vers 5.

Ziua	Data	Sfinții a căror pomenire facem
Dum.	21 Decembrie	Sf. M. Iuliana.
Luni	22	Sf. M. M. Anastasia.
Marti	23	Sf. 10 Martiri din Creta.
Mierc.	24	Cuv. Mart. Eugenia.
Joi	25	(††) Nașt. D. Isus Hristos
Vin.	26	Sob. Maicei Domnului.
Sămb.	27	Sf. M. și Arch. Ștefan.
Dum.	28	Sf. 20,000 M. din Nicomedia
Luni	29	S. 14,000 prunci ucigși de Irod
Marti	30	S. M. Anisia.
Merc.	31	Cuv. Melania Romana.

Patriarh ortodox la București. Ministrul cultelor, adică cel ce este mai mare peste treburile bisericești, a făcut o declarație din care se vede, că guvernul are de gând să ridice mitropolia ortodoxă dela București la rangul de patriarhie. Pricina este că, după cum se știe, biserica neunită este o biserică autocefală, adică neatârnatore de alt cap bisericesc decât de cel dela București. Iar după ce în toate țările neunite capii bisericilor au titlul de patriarh, biserica ortodoxă din România încă vrea să aibă această cinste.

Patriarhi se numesc acei vlădici ai căror înaintași au fost chiar înșiși apostolii. Astfel de patriarhi sunt de fapt numai patru: cel dela Roma, dela Ierusalim, Antiohia și Alexandria. Mai târziu însă unii vlădici au cerut să fie numiți și ei patriarhi, cu toate că pe scaunele lor n-au șezut nici când apostolii. Așa au făcut cel dela Constantinopol, dela Moscova, dela Carlovăț și Sofia. La primăvară e vorba să se țină la Constantinopol un mare sărbător al tuturor bisericilor neunite din lume. Și atunci nu se poate ca numai biserica ortodoxă din România să nu aibă patriarh, pe când toate celelalte și-l au pe al lor.

Reuniunea pompierilor voluntari din Blaj, aranjază a doua zi de Crăciun o petrecere cu joc, în sala hotelului „Univers“.

Când statul nu plătește. Neguțatorul român din Lugoj Gheorghe Murariu a vândut în anul 1921 temniței de acolo fasole, cartofi, unsoare și alte lucruri de ale mâncării în preț de 18 mii lei. Bani mulți acum-a patru ani.

Bietul neguțator abia atunci își deschisese pravălia și, ca să-i știe îndestulii pe bieții robi, a împrumutat dela bănci 30—40 mii de lei, în nădejdea că statul îi va da iute banii. După ce însă statul nici după trei ani nu și-a ținut de datorință a-și plăti datoria, bietul neguțator l-a părțit din pricina că l-a nefericit, l-a adus la sapă de lemn, silit fiind să plătească numai dobânzi peste 15 mii lei.

Ceață nemai pomenită la Londra. Marea capitală a Angliei a fost învăluită în ziua de 10 Decembrie într-o ceață atât de deasă cum nu s'a mai pomenit în Anglia de ani de zile.

Încă dela prânz lumina zilei a fost întunecată, așa că pe străzi nu mai umblau nici trăsuri, nici tramvaie. S'au întâmplat mai multe nenorociri.

Noul arhiepiscop catolic al Bucureștilor. Preafericitul Părinte dela Roma a numit pe Preasfințitul episcop catolic al lașilor Alexandru Cisar arhiepiscop catolic al Bucureștilor.

Ce face bentura. Filip Savenco din Hotin Basarabia, înapoiindu-se seara dela o nunta, s'a culcat. După 3—4 ore soția sa voind să-l scoale, la găsit mort.

Ilie Iancovaș din Ianăuți (Basarabia) a fost găsit mort în fața cărciumei lui Borah Melman. Nefericitul a murit tot din beție.

Vom avea fabrică de aeroplane. Ministerul nostru de războiu a comandat încă în primăvara acestui an 120 de aeroplane la o fabrică franțuzească și 60 la una englezească. Fabrica englezească a pus atunci în vedere ministerului nostru, că ea zidește foarte bucuros o fabrică de aeroplane în România, cu un capital de 120 milioane lei. Dintre aceștia 45 de milioane le dă fabrica engleză, iar 75 băncile românești din țară. Fabrica va putea produce 250 de aeroplane la an.

A murit cântărețul Câmpiei. Dumitru Pop învățator pensionat în Farăgău vestitul cântăreț al Câmpiei sa stins în anul al 70 al vieții. — Fie-i țărâna ușoară.

Mai bine moare dar nu merge în Ungaria. Ungurul Balisi Iozsef din Petroșeni, nefiind cetățean român, a fost poștit să părăsească țara și să se ducă în patria sa, care este Ungaria. Bietul om văzând că n-are încărău, decât să se ducă în Ungaria, pe care bagseamă nu o tare iubea, mai bine s'a aruncat înaintea trenului ce merge dela Lupeni la Vulcan, care l-a strivit și omorit.

Tot din beție. Simion Ciolan din comuna Drepcăuți (Basarabia) s'a dus în Zăvoiu Prutului și pe drum s'a întâlnit cu un alt om, care aducea rachiu din județul Dorohoi. Vorba vorbe aduce, oamenii se împrietenesc, se pun pe beute și, ca după beutura, se ceartă, ajung la podul Prutului unde se bat și cad amândoi în Prut.

Un școlar moare în urma beției. Școlarul I. Petru, în vârstă de 8 ani, dela școala primară din comuna Cracova din Banat, intrând în cărciuma lui Costea Țunea din aceea comună, a beut un pahar de spirt mestecat cu răchie. După câteva clipite băiatului i-s'a făcut rău, s'a plâns că-l doare dinlăuntru, apoi a căzut la pământ, murind pe loc. S'a pornit cercetare.

Iarăși comploturi comuniste. În aproape toate orașele mari ale țării s'au descoperit mari comploturi comuniste ai căror conducători sunt unguri, ruși, evrei.

Lupta dintre cei doi țari ai Rusiei viitoare. Bolșevismul nu numai că n-a apus încă, ci dimpotrivă s'ar părea că acum e mai în floare. Cu toate acestea doi pogoritori din vechea familie a țarilor ruși se luptă între sine, cum să se împărțească asupra pieii ursului. E vorba de doi veri, de marele duce Nicolae și de marele duce Kiril, cari amândoi sunt ca siguri că ajung țari. Kiril s'a și proclamat deja „țar din mila lui Dumnezeu“ și a spus, că nici vorbă nu poate fi ca Basarabia să rămână a României.

Ca să se scape de rușine. Fata săteanului Petru Gheorghe din comuna Moldavănouă din Banat a născut zilele trecute un copil nelegiuit. Mama fetei, anume Ecatarina Petru, ca să spele rușinea familiei, a smuls micul copil din brațele mamei și l-a aruncat în râul Nera. Se înțelege de sine că a fost arstată și dată pe mâinile judecătorilor.

Scade numărul poporului în Banat. Dl. Dr. V. Bianu a arătat într-o vorbire în senat, că femeile din Banat se feresc prin tot felul de mijloace să aibe copii. Pricina este luxul cel mare și dorința de a-și păstra trupul

cât mai frumos. Mitropolitul primat a răspuns că știe și el despre aceasta, încă de când era episcop la Caransebeș, și că o altă pricină este și împrejurarea că țaranii din Banat nu voiesc să-și fărâmăteze averea; din pricina aceasta își mărită fetițele de 10 ani cu băieți de câte 14—15 ani de probă numai. Acești copii se sfădesc și se despărțesc și apoi se căsătoresc iarăși de probă cu altele.

Pe lângă pricinile pomenite de dl V. Bianu și de mitropolitul primat noi mai adăugem una, credem cea mai de căpetenie: lipsa de religiositate și de cucernicie. Bisericile din Banat sunt pururea goale, oamenii nu-și bat capul decât cu îmbogățirea, pe Dumnezeu și pe biserică nu prea dau nimica. Urmarea e că nimic nu-i reține dela păcat, iar femeile sunt în stare să-și omoare rodul nedesvoltat al pântecelui pentruca să rămână frumoase.

De-ale economiei.

Suntem în sărbătorile Crăciunului. Avem timp destul. Să încheiem socotelile de pe anul trecut. Dacă n'am împlinit ceva, să împlinim în anul viitor. Să bagem servitori și să însănmăm într-o cârtică simbria ce le-o dăm.

Frigul va ținea încă mult și ne trebuie foc. Dacă n'am adus lemne dela pădure câte ne trebuie, după Crăciun să aducem de bună seamă.

Să mergem și în pivniță. Să tragem vinurile limpezite. Să batem cepuri la buți. Dacă pivnița mucezește, s'o afumăm cu peatră puicioasă.

Grajdul să fie curat. Când adăpăm vitele, să lăsăm ușa deschisă să se aierizeze în grajd. În grajd să fie cald, căci vitele mănâncă mai puțin.

Să împărțește și nutrețul pentru vite. Dacă dăm vitelor pleavă să mănânce, s'o opărim și s'o mestecăm cu napi ori cu cartofi. Să dăm și sare vitelor.

A înghețat și e lanecos pe multe locuri. Potcovim caii și boii de jug. Punem în potcoave colți ascuțiți.

Galițelor le dăm grăunțe și apă caldă. Punem în mâncare și semință coaptă de urzici. Vor oua mai de grabă. Să grijim ca ouăle să nu înghețe.

Dacă am ucis porcii, să cercetăm bine carnea, să nu fie cu mazărice. Aceasta este o boală primejdioasă, de care se îmbolnăvesc și oamenii. Carnea s'o sărăm bine și s'o punem la fum. E mai bun fumul rece.

Carnea de porc pe care o mâncăm să fie totdeauna bine friptă ori fiartă.

Să curățim și pomii bătrâni de crengi uscate și de mușchi. Crengile tăiate să le punem pe foc. În ele pot să fie ouă de omizi, cari la primăvară vor ieși și ne vor strica pomii. Pomii tineri să-i legăm cu paie, să nu-i roadă iepurii.

Pe lângă stupi să punem cenușă, să nu între șoarecii. Urdinișul să nu-l astupăm, căci albinele să pot înăduși.

Să grijim de toate, căci „grija bună în-cunjură ori ce primejdie rea“.

Cum umblă târgurile:

Vite cornute. Boi grași de tăiat 17—18 mii Lei, o vacă grasă de tăiat 4000—5000 Lei, vacă cu lapte 3000—4000 Lei, viței mici de tăiat 800—900 Lei.

Porci. Porci grași sub 100 kg. 25—30 kg, peste 100 kg. 35—40 Lei kg.

Cereale. Grâu 100—105 mii Lei vagonul, orz 58 mii Lei vagonul, ovăz 57 mii Lei, cucuruz 50—54 mii Lei vagonul.

Grâul s'a urcat în preț, deoarece e puțin și să face export întins de făină.

□ □ RECLAMA □ □

::: este sufletul comerțului :::

Neamul eschimoșilor.

Aproape de capătul de miază noapte al pământului, prin Canada, Groenlanda, Labrador și Alasca, ținuturi vecinic acoperite cu zăpadă, trăiesc *eschimoșii*, un neam de oameni de vîjă mongolă.

S'au așezat pe aici, venind din Asia, cam pe vremea când Românii s'au coborît din Maramurăș în Moldova.

Eschimoșii sunt oameni mici. Cu pielea gălbinie, părul negru și lung, ochii oblici, fața rotundă și umerii obrazului ieșiți.

Sunt împărțiți în *triburi*. N'au un conducător stabil. Triburile sunt împărțite în grupuri mai mici. Membrii unui grup de obicei sunt rudeni mai de aproape. Conducătorul grupului e cel mai bătrîn, care stăpînește ca un patriarh. Conducătorii sunt și bosconitori.

Eschimoșii se ocupă cu vînatul și pescuitul. Renul — un animal ce trăiește prin părțile acelea — nu l-au putut îmblânzi. Foca cea grasă, peștii și pasărilor de apă sunt animalele pe cari le vînează și le pescuiesc.

Carnea acestor animale o mîncă. Beau untură de focă. Din sângele de focă amestecat cu apă de mare, fac supă.

Din piei de focă își fac îmbrăcăminte. Cu mațe de focă își cos cămeșile.

Din oase de ren și de focă își pregătesc uneltele trebuincioase.

Mulți dintre ei se neguțătoresc cu piei de ren.

Timpul cel mai potrivit pentru vînat este din August până în Decembrie.

Iarna, când vînarea focelor este mai anevoioasă, eschimoșii sufer foarte mult de foame.

Locuințele eschimoșilor sunt de iarnă și de vară. Locuințele de iarnă le fac din zăpadă. Sunt mici și cu ferești din mațe de focă. În case luminesc cu unsoare de focă.

Scaunele sunt de gheață. Ca să poată șede aruncă peste ele o piele de focă.

Locuințele de vară sunt corturi — „tipic” — pe cari le schimbă dintr'un loc într'altul.

Căsătoria la eschimoșii, nu-i prea băgată în seamă. Din motive de nimica, se poate desface. Sunt bărbați cari au mai multe femei.

Femeile sunt soții foarte credincioase. Își iubesc mult copiii, mai ales dacă sunt feciori. Să-și bată vre-o femeie copiii, nu s'a pomenit.

Adeseori familii fără copii adoptează câte un orfan.

Pe bătrîni îi îngrijesc bine. Dar pe vremuri grele, de foamete, îi lasă și în voia sorții.

Pe bolnavii, cari nu se mai vindecă, îi omoară.

Pe morți îi leagă în piei de animale, îi țin câteva zile în casă, apoi îi îngroapă sub sloiuri de gheață.

Mortul nu-l scot din casă pe ușă, ci printr'o gaură anume făcută în perete. După înmormîntare aceasta gaură o astupă, ca sufletul celui mort să nu știe veni înapoi.

Cinci zile după înmormîntare bărbații nu i iertat să vîneze, iar femeile pot lucra numai prin casă.

Hainele celui mort nu le mai întrebunțează. Ori le dăruiesc vre-unui european, ori le aruncă.

Despre sufletul omului mort cred, că țintra în trupul celui copil, pe care îl botează pe numele mortului. În trupul copilului rămîne un an. Și se poate cunoaște de pe caracterul copilului.

Eschimoșii se închină unei zeițe, pe care o numesc *Sedna* sau *Nuliago*. Aceasta poate aduce omului și fericire și nefericire.

Se închină și altor zei mai mici.

„Calendarul dela Blaj” pe 1925.

Lămurire pentru cei ce l-au abonat pe înainte.

„Calendarul dela Blaj pentru popor” a ieșit cu mult mai mare și mai bogat decum l-am fost plănuțit la început. În loc de 6 coale de tipar el are 9 coale și copertă în colorii, care e o icoană fără păreche de frumoasă.

Deci a trebuit să ridicăm prețul dela 10 la 15 Lei, însă și așa e cel mai ieftin calendar românesc din acest an. Cu 15 lei cetitorii îl primesc aproape în cinste, cum s'ar sice.

De aceea îi rugăm să nu fie bînuți pentru 5 lei cu cât s'a pus mai mult peste 10 lei, dar altfel nu ne-ar ieși nici cheltuelile de tipar!

Calendarul se trimite numai celor ce l-au cerut înainte prin scrisoare anume. Ba și din comanda ce ni-s'au făcut putem trimite numai jumătate din exemplarele cerute, că comanda au trecut cu mai multe mii peste ce am tipărit!

În librării calendarul pentru popor se vinde cu 20 Lei.

Mulți dintre eschimoșii au primit și creștinismul.

Eschimoșii sunt oameni destul de inteligenți. Le place muzica și desenele. Au și literatură.

Dela fire sunt pacinici. Cu indienii dacă se mai războiesc câte-odată.

Ion Popu Câmpianu.

Poșta gazetei.

Petru Molin Guța, Cărașca. Sunteți achitați până la 31 Martie 1925.

Gheorghe Radovici, Petrova. Am primit 154 Lei. Foaița se trimite regulat.

Ștefan Hulmaghi, Comăna de Jos. Sunteți achitați până la 31 Dec. 1924.

Plutonier Honda Gheorghe, Bistrița. Am primit 137 Lei.

Onu Hărcioagă, Ciurubud. Am primit 100 Lei.

Ioan Trif, Dej. Am primit suma de 220 Lei. Sunteți achitați și pe anul 1926.

Redactor responsabil IULIU MAIOR.

PRIMĂRIA COMUNEI MARI BLAJ.

Publicațiune.

Pentru efectuarea serviciului de pază de zi și noapte se înființează în această comună un post de gardă comunala cu 8 guarzi, cari vor staționa la primăria comunala.

Sunt admiși la concurs:

1. Bărbați cu domiciliul stabil în comună, majori, cari probează că au făcut armata, cu o purtare morală bună, fiind nepedepsiți pentru delict, și să fie absolut treji

2. Să știe scrie și cete legibil

3. Bărbații cari vor competi vor produce atestat medical dela medicul de circumscripție, atestat de bună purtare, atestat dacă au mai fost aplicați în serviciu.

4. Guarzii beneficiază de un salariu lunar de 1200 Lei și uniformă.

Bărbații cari vor competi la posturile de mai sus își vor înainta cererile până la 31 Decembrie c. la Primăria comunala.

Blaj, 8 Decembrie 1924. *Dragoș* primar.

Preoșime!

Nou Apărut!

Predici la morți

de I. MARGA, protopop

1 expl. 45 lei, plus 5-lei porto.

Se află la Librăria Anca. Cluj.

(33) 6—20

Oricine are ceva de vîndut ori de cumpărat, să publice în „Unirea Poporului”, prin ajutorul căreia s'au făcut și până acum mai multe târguri bune. Rețel de publicare se află în fruntea gazetei la partea dreaptă și este mai ieftin decît al tuturor gazetelor din țară. Banii se trimit înainte.

M. FRIEDMANN

ceasornicar și juvaer în BLAJ

Strada Timotei Cipariu.



Se găsesc tot felul de oroloage atît de bușunar cît și de perete, dela fabricile celea mai renumite. — Mai vinde și cele mai frumoase cadouri de Sărbători.

Prețuri moderate.

131. 3—?

Cumpăr aurituri și argintării.

Mare ieftinătate la Blaj

la magazinul

ȘTEFAN NYERGES

se vînd cu prețuri ocazionale stoffe de iarnă, flanele, barcheturi, tricotaie, sifoane, borangicuri pentru costume naționale, sîrmă, arniciuri, bumbăcării ș. a.

La secția cu coloniale:

aflați renumitul ciai englezesc, romuri veritabile, pesmeți, bomboane, ciocolată, și cele mai bune cafele, orezuri, fărină. —

Nu scăpați

ocazia!

o o

o

(107) 14—52

— Serviciu prompt! —